

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационен труд на тема:

„ЗООГЕОГРАФСКО РАЙОНИРАНЕ НА БЪЛГАРИЯ ВЪЗ ОСНОВА НА
РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ХЕРПЕТОФАУНАТА“

за присъждане на ОНС „Доктор“,

професионално направление 4.4. „Науки за Земята“,

докторска програма „Екология и опазване на околната среда“

Изготвил становището: доц. д-р Лидия Георгиева Сакелариева,
катедра „География, екология и опазване на околната среда“, Природо-
математически факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ - Благоевград

Автор на дисертационния труд: Александър Николов Пулев, катедра
География, екология и опазване на околната среда, докторант на самостоятелна
подготовка, докторска програма „Екология и опазване на околната среда“, Природо-
математически факултет на Югозападен Университет “Неофит Рилски”, Благоевград

Настоящото становище е изготвено на основание участие в Научно жури по
защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3392/20.12.2016 г. на Ректора на
ЮЗУ „Неофит Рилски“ доц. д-р Борислав Юруков.

Представената за становище дисертация е научен труд, който съдържа
общоприетите за такъв тип разработка раздели. Структурирана е в Увод, Цел и задачи,
Литературен преглед, Материали и методи, Резултати и обсъждане, Приноси, Ползвана
литература и Приложения, които са развити общо на 227 страници. Основният текст е
разработен на 126 страници, включително 57 фигури и 21 таблици. Библиографията е
поместена на 16 страници и включва 231 заглавия (126 на кирилица и 105 на латиница).
Приложенията са две и съдържат таблици с данни за нови находища на земноводни (15
таблици) и влечуги (35 таблици).

Авторефератът отразява точно структурата и съдържанието на дисертацията.

Избраната тема е интересна и привлекателна с актуалността си. Зоогеографското
райониране дава възможност за изясняване формирането на фауната в дадената
географска област, сравнително правилна оценка на нейните фаунистични ресурси и
тяхното ефективното управление и опазване. Оригиначните зоогеографски

районирания на България са сравнително малко на брой и „понякога се разминават значително по между си”. Освен това, избраните характерни таксономични групи, класовете Amphibia и Reptilia, са подходящи за зоогеографска характеристика на територията на България.

Уводът е стегнат и в същото време достатъчно информативен. Основната цел на дисертационния труд и задачите за нейното постигане са формулирани ясно и точно. В Литературния преглед (49 страници) са представени и анализирани всички публикувани до момента източници за таксономията, разпространението и зоогеографската класификация (фаунистични елементи, типове фауна и фаунистични комплекси, хоротипове, ендемити, реликти и космополити) на херпетофауната. Направен е и пълен преглед на предложените зоогеографски и биогеографски районирания на територията на България.

Подбрани са подходящи методи, благодарение на което поставените задачи са изпълнени успешно в хода на изследването. Изготвен е актуален списък на таксономичния състав на българската херпетофауна, съгласно който тя включва 72 таксона – 26 от клас земноводни (Amphibia) и 46 от клас влечуги (Reptilia). Прави впечатление дългият период (28 години), в който е събиран материалът за изследването от територията на цялата страна. В резултат на това са установени 1158 нови находища - 345 на 15 вида земноводни и 813 на 35 таксона (от 31 вида) влечуги, което значително разширява познанията за разпространението на някои таксони на територията на България. Изработена е съвременна зоогеографска класификация на земноводните и влечугите в страната, като е определена принадлежността им към фаунистичните елементи и поделементи и към типовете фауна и фаунистичните комплекси. Определени са ендемитите и реликтите в българската херпетофауна и тяхната роля за зоогеографската регионализация. Въз основа на съвременното разпространение на земноводните и влечугите в България и като се спазват принципите и методите за биогеографска регионализация, се предлага ново зоогеографско райониране и нова зоогеографска карта на България. Направена е характеристика на отделните зоогеографски таксономични единици - 5 зоогеографски зони и 24 зоогеографски района.

В заключение - проведени са дългогодишни и изключително мащабни по своя обхват изследвания върху разпространението на херпетофауната в България и на тази база се предлага първото зоогеографско райониране на територията на страната. Александър Пулев демонстрира широка научна култура, борави с термините точно и задълбочено. Впечатлена съм от актуалността, широтата и дълбочината на познанията

му за таксоните земноводни и влечуги, тяхното разпространение в страната, зоогеографските класификации на херпетофауната, зоо- и биогеографските районираня на България. Едно от най-сериозните доказателства за ценността на научните усилия на Александър Пулев е демонстрираната способност да прилага теоретичните знания на практика и да убеждава читателя в пълнотата на своите изводи и заключения. Дисертацията е илюстрирана с подходящи фигури и таблици. Изцяло подкрепям формулираните от дисертанта изводи и научни приноси.

Дисертационният труд представлява пълноценно научно усилие. Той притежава всички научни качества като отговаря на критериите за научно изследване и на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение. Предвид всичко това, **убедено предлагам на уважаваното Научно жури да присъди на Александър Николов Пулев образователната и научна степен „доктор“** в професионално направление 4.4. „Науки за земята“, докторска програма „Екология и опазване на околната среда“.

04.02.2017 г.

Благоевград

Изготвил становището:

доц. д-р Лидия Сакелариева